

ROOSEVELTOVA VLADA BO RPIZNALA SOVJET. UNIJO

KOT ZASTOPNIK SOVJET. UNIJE BO PRIŠEL V ZDRUŽENE DRŽAVE KOMISAR MAKSIM LITVINOV

Predsednik Sovjetske Unije je zelo povoljno odgovoril ameriškemu predsedniku. — Tekma za ruski trg se bo pričela. — Ameriška trgovska družba bo dobila velike zvezne kredite. — Amerika bo eksportirala silne množine svojega blaga, kar bo pospešilo gospodarsko obnovo.

WASHINGTON, D. C., 20. oktobra. — Predsednik Roosevelt je sklenil premostiti prepad, ki zija že petnajst let med Združenimi državami in Sovjetsko Unijo.

Danes se je zbralo v njegovi pisarni na dvesto časnih poročevalcev. Ko so stali molče okoli njegove pisalne mize, je z velikim zadovoljstvom izjavil, da je pozval sovjetsko vlado, naj pošlje v Ameriko svojega zastopnika, da bo razpravljal z njim o priznanju.

Sovjetska vlada je vabilo sprejela ter imenovala kot svojega zastopnika Maksima Litvinova, ljudskega komisarja za zunanje zadeve. V imenu Zdr. držav se bo predsednik osebno pogajal.

Tozadavna objava je sledila izmenjavi dveh brzojav med predsednikom Rooseveltom ter Michaealom Kalinom, predsednikom vseunijskega centralnega izvršilnega odbora v Moskvi.

To je bil najbolj dalekosežen korak, kar jih je napravila Rooseveltova administracija v zunanjih zadevah. Štorjen je bil predvsem iz gospodarskih razlogov.

Splošno prevladuje mnenje, da se bodo takoj po priznanju odprli obširni ruski trgi za ameriške izdelke, kar bo v veliko korist programu za obnovo ameriškega gospodarstva.

Neka ameriška družba, katero podpira Rekonstrukcijska finančna korporacija, bo financirala ameriški izvoz v Rusijo.

Po posvetovanjih med Rooseveltom in Litvinovom bo zadeva priznanja poverjena skupni-rusko-ameriški komisiji, ki bo odpravila vse sporne točke, obstoječe med obema narodoma. Pri tej priliki bo urejena tudi zadeva dolga, ki ga je napravila carska vlada v Združenih državah.

Priznanje Sovjetske Unije bo imelo velik vpliv na svetovni politični položaj ter tudi na razorožitveno konferenco, ki bo dne 26. oktobra nadaljevala s svojim delom.

V brzojavki, ki jo je poslal Roosevelt Kalininu, je rečeno, da je skrajni čas napraviti konec sedanjim nenormalnim odnosom med prebivalstvom Združenih držav in Sovjetske Unije.

V predsednikovi brzojavki je zelo značilen sledeči odstavek: —

— Težkoče, ki so ustvarile ta čuden položaj, so resne, toda po mojem mnenju se jih da odpraviti. Vsa nasprotstva med velikimi narodi je mogoče odstraniti potom odkritosrčnih in prijateljskih posvetovanj. Če ste tudi v sličnega mnenja, bom z veseljem sprejel kateregakoli zastopnika, ki ga določite, ter bom osebno razpravljal z njim o zadevah, ki se tičejo obeh dežel.

Roosevelt je poslal Kalininu brzojavko dne 10. oktobra, Kalinin mu je pa 17. oktobra zadovoljivo odgovoril.

Litvinov, ki bo zastopal Sovjetsko Unijo pri pogajanjih, je eden najboljših sovjetskih diplomatov.

Tekom svetovne gospodarske konference je večkrat konferiral s pomožnim ameriškim državnim tajnikom Raymondom Moleym ter ga prepričeval o potrebi priznanja Sovjetske Unije.

Farmerji se ne menijo za prepoved izvoza

BENEŠ JE POSVARIL DOLLFUSSA

Obe državi bosta živeli v prijateljskih odnosih le pod pogojem, da se Avstrija ne posluži nasilnih odredb.

Dunaj, Avstrija, 20. oktobra. — Čehoslovski zunanji minister dr. Edvard Beneš je ob priliki svojega obiska na Dunaju dal kancercu dr. Dollfussu najresnejše svarilo, kar jih je še dobila Avstrija po vojni.

Beneš in Dollfuss sta prijateljsko razpravljala o novi trgovski pogodbi ter o političnem in gospodarskem položaju obeh držav, kakor zatrjuje dunajsko časopisje, toda "Prager Presse" pravi, da je dr. Beneš rekel dr. Dollfussu, da moreta Čehoslovaka in Avstrija živeti v prijateljskih odnosih samo pod pogojem, da skrajne odredbe ne pridejo do veljave.

To svarilo se najbrže nanaša na avstrijske odredbe proti nazijcem in na obsedno stanje. Po Beneševem mnenju skrajna sredstva nikdar ne morejo doseči svojega cilja.

PET MILJONOV V DELAJSKI FEDERACIJI

Washington, D. C., 20. oktobra. — Uradniki American Federation of Labor naznanjajo, da je Federacija pobila svoj prejšnji rekord iz leta 1920, ko je imela 4,078,740 članov, ker ima sedaj nad 5 milijonov članov, ki so plačali članarino. Natančnotevilo še ni znano, toda predsednik William Green zatrjuje, da število presega pet milijonov.

Tajnik Federacije Frank Morrison pravi, da je Federacija izdala od julija 700 novih čarterjev.

VINSKI TRGOVCI SO RAZBURJENI

London, Anglija, 20. oktobra. — Angleški izdelovalci žganja so bili zelo presenečeni, ko so izvedeli, da nameravajo Združene države vpeljati embargo na inozemsko žganje, ko bo odpravljena prohibicija.

Mnogi trgovci z žganjem so z ameriški trgovci sklenili pogodbe, pri katerih pridejo v poštev naročila za skoro \$10,000,000.

Pariz, Francija, 20. oktobra. — Ker bodo Združene države razglasile embargo na tuja vina in žganje, je francoska vlada po kablu naročila svojemu poslanku v Washingtonu, da odločno protestira proti nameravanemu embargu.

ARETACIJA AVSTRIJSKIH NAZIJCCEV

Dunaj, Avstrija, 20. oktobra. — Da nekateri avstrijski nazijci še vedno rujejo proti kancercu Dollfussu, je dokazano s tem, da je policija v rovih zapuščenege rud-

LIGA URADNO OBVEŠČENA O IZSTOPU

Nemška vlada je uradno obvestila Ligo narodov o svojem izstopu. — Rusija bo najbrže pristopila.

Berlin, Nemčija, 20. oktobra. — Nemška vlada je uradno obvestila generalnega tajnika Lige narodov, da izstopi iz Lige. S tem je Nemčija izvršila svojo namero, katero je naznanila v soboto, da si so nekateri diplomati mislili, da ostane članica Lige navzlic temu, da je pustila razorožitveno konferenco.

Pri vsem tem pa nemška vlada zatrjuje, da je mogoče z Nemčijo doseči sporazum in rešiti zahtevo po enakosti, ako bi druge države natančno določile svojo razorožitveno konferenco.

Kander Hitler zahteva, da so Nemčiji dovoljene enake pravice, ter zatrjuje, da hoče Nemčija samo mir, ker ima dovolj domačih bremen.

Ženeva, Švica, 20. oktobra. — Večina delegatov je bila mnenja, da bo kanceler Hitler svoje uradno obvestilo odložil do volitev 12. novembra, ko bo narod s splošnim glasovanjem odobril ali zavrgel Hitlerjevo politiko.

Ker se odnosi raznih evropskih držav z Rusijo zadnje čase izboljšujejo, imajo delegati upanje, da bo Rusija pristopila k Ligi narodov.

Pri vsem tem pa je Nemčija vezana po štiridržavni pogodbi, da ostane članica Lige narodov, kajti pogodba je del versailleske pogodbe.

Francoski tajnik pri Ligi Joseph Avenol je naznanil nemškemu tajniku Ernestu Trendelenburgu, da je zaradi odstopa Nemčije primoran odgovoriti se svojemu mestu pri Ligi.

EINSTEIN JE UŠEL FOTOGRAFOM

Princeton, N. J., 19. oktobra. — Profesor dr. Albert Einstein, ki je pred nekaj dnevi prišel v Ameriko in bo na Princetonu vseučilišču predaval matematiko, je prvi dan, ko je bil uveden v svojo službo, ubežal nad 20 fotografom, ki so hoteli imeti njegovo sliko.

Professor Einstein je skozi stranski vhod prišel na vseučilišče in je po istem potu odšel.

Ravnatelj za obvestila javnosti Frederick Osborne je povabil fotografe in jim je rekel, da je vse pripravljeno in da se ne bo tako zgodilo kot v New Yorku, kjer je Einstein pri svojem prihodu v Ameriko tudi pobegnil pred fotografom. Toda fotografji so čakali nad eno uro in Einsteina ni bilo. Osborne je fotografe povabil v sobo, kjer je Einstein predaval, toda Einstein ni dovolil odpreti vrat. Nato je zopet skrivaj odšel iz vseučilišča.

nika pri Voitsbergu aretirala 12 nazijskih voditeljev, ki so skrivaj vstopili.

Policija je po celi Avstriji zaplenila več radijev, da ljudje ne bi mogli poslušati nazijskega ščuvanja proti Dollfussu z radijske postaje v Monakovem,

ROOSEVELT NE ODOBRAVA VISOKIH PLAČ

Predsednik zahteva, da se znižajo visoke plače uradnikov raznih korporacij.

Washington, D. C., 20. oktobra. — Vsa znamenja kažejo, da bo predsednik Roosevelt skušal postaviti dalekosežno postavo, po kateri bodo prepovedane pretirane plače raznih uradnikov raznih velikih korporacij. Roosevelt bo postavil meje plačam posameznikom, ki delajo za kako korporacijo.

Predsednik Roosevelt hoče popolnoma preobrniti ves gospodarski sistem, ki je bil v veljavi pred depresijo. O tem se je s predsednikom posvetoval tudi generalni pravdnik Homer S. Cummings.

Iz tega je razvidno, da se preiskave o delovanju raznih bančnih in industrijskih podjetij niso pričela na zahtevo kongresa, temveč na željo vlade, ki hoče prevesti nadzorstvo nad celo industrijo in trgovino dežele. Ta senatna preiskava velikih podjetij je sedaj v teku in se vrši s popolnim odobravanjem predsednika Roosevelta, ki bo izid preiskave porabil za preobrazbo cele industrije in trgovine.

Za sedaj namerava Roosevelt nalagati korporacijam, ki plačujejo svojim uradnikom pretirane nagrade, bodisi v obliki stalnih plač, bonusih ali posredovalnih nagradah, visoke davke, ki bodo preprečile visoke plače in nagrade.

Predsednik se drži svojega NRA načrta in je odločen v tem, da ga izpelje. Administracija NRA je tudi prevzela nadzorstvo nad razširjenjem in pridelovanjem petrolejskih družb. Tudi posameznikom podjetnikom bo določila meje za razširjenje podjetja in njegovo poslovanje. Znižanje plač visokih uradnikov pri raznih družbah je v soglasju z določbami o najnižjih plačah in o delovnih urah delavcev.

Proti Rooseveltovi nameri se že zbirajo preteči oblaki v industriji. Industrijalet in delničarji mu bodo naprotivali. Tudi med farmerji se opaža velika nezadovoljnost, toda vlada bo po NFA določila cene vsem farmerskim pridelkom.

Vlada bo pa tudi posegla v delavsko spore ter se bo držala NRA pravilnika za vsak spor v katerikoli industriji. Pravilnik nudi dovolj sredstev za mirno ravnanje sporov in vlada se bo posluževala postav proti vsakemu nasprotstvu proti pravilniku.

Z ozirom na previsoke plače je predsednik Roosevelt zavzel stališče, da interesi delničarjev in družabni interesi v splošnem zahtevajo, da se temu napravi konec. Preiskava senatne komisije je dognala, da so plače in nagrade raznim uradnikom velikih podjetij segale v več stotisoč dolarjev na leto.

Posebno je vlada proti pretiranemu visokim plačam uradnikov pri bankah, železnih tovarnih, pri filmskih družbah, železnih itd. Zgodnja senatna preiskava o poslovanju Chase National Bank v New Yorku je pokazala, da je dobival predsednik Wiggins 500 tisoč dolarjev letne plače poleg raznih nagrad.

GOVERNER NORTH DAKOTE JE MOBILIZIRAL 1300 MILIČARJEV

BISMARCK, N. D., 20. oktobra. — Navzlic temu, da je governor William Langer prepovedal izvažati žito iz države, odhajajo celi vlaki žita čez državno mejo. Governor je izdal to prepoved, da bi zvišal ceno žitu. Governor je ukazal mobilizacijo državne milice, da prepreči izvoz žita iz države.

Železnice se ne menijo za governorjevo prepoved ter prevažajo žito kot navadno.

Governor države Minnesota, Floyd B. Olson se noče še pridruživati governorju Langerju, da bi postavil embargo na žito. Pač pa je naprosil zvezno vlado, da nadzoruje pridelek, prodajo žita in določi njegovo ceno. Olson pravi, da se nahajajo farmerji v skrajno žalostnem položaju, da pa v embargu ne vidi prave rešitve. O stališču governorjev glede žita bo določeno na konferenci governorjev zapadnih držav v bližnji bodočnosti.

Predsedniki štirih železnice v državi so sporočili governorju Langerju, da so po zveznih določbah vezani sprejeti in prepeljati vse žito, ki jim je ponudeno. Železniški ravnatelji tudi pravijo, da bodo njihove železnice prevažale žito toliko časa, dokler sodišče ne odloči drugače. Governor pa je rekel, da embarga ne predloži in bo ostal toliko časa v veljavi, dokler ga sodišče ne razveljavi.

Legislatura je spomladi governorju poverila pravico, da razglasi embargo na vsako žito, čegar cena je pod pridelovalno ceno. Farmerska zveza v Montani je na svoji seji v Billings, Mont. sklenila, da naprosi governorja P. H. Cooneya, da razglasi embargo na pšenico.

MUZIKALČNI KARDINAL

Boston, Mass., 19. oktobra. — Kardinal William O'Connell je na parniku "Vulcania", s katerim se je pripeljal iz Rima, imel eno uro tekmo v igranju klavirja z izdateljem lista "Emporia" Allenom White.

Oba sta se zaprla v glasbeno dvorano parnika; igrala sta težke skladbe iz Wagnerjevih oper in včasih tudi pela. Po končani tekmi je White rekel, da sama nista mogla priti do sklepa, kdo je boljše igral.

Poprej se nista še nikdar videla in sta se spoznala šele na parniku ter postala dobro prijatelja. Kardinal O'Connell se mnogo bavi z glasbo in je vglasbil že več cerkvenih pesmi. Nikakor pa ne more trpeti jazza.

AVSTRIJA IMA VIŠNJEVEGA ORLA

Dunaj, Avstrija, 19. oktobra. — Tudi Avstrija bo imela znak višnjevega orla za svoj štart za izboljšanje gospodarskega položaja za svojih 6,700,000 prebivalcev.

Znak bo imel podobni napis, kot ameriški "Storimo svojo dolžnost".

Ta znak sta na konferenci "proti nezaposlenosti" predlagala dunajski kardinal Innitzer in dr. Konstantin Dumba, ki je bil avstro-ogrski poslanik v Washingtonu, ko se je pričela svetovna vojna.

DIJAŠKI NEMIRI NA KUBI

Dijaki so aretirali polkovnika. — Nastal je spor med dijaško organizacijo in vojaštvom.

Havana, Kuba, 20. oktobra. — Med dijaško organizacijo in armado postaja razdor vedno večji in dogodek na Pan-American Airways letališču dokazuje, da dijaiki vodijo kubansko vlado pod predsednikom Ramon Grau San Martin.

Polkovnik Juan Cruz Bustillo, ki je bil pod predsednikom Machadam poveljnik trdnjave Cabanas, kjer pa je bil po Machadovem padcu ujetnik, je skušal pobegniti v Miami, Fla. Iz trdnjave je bil izpuščen v četrtek in je skušal takoj popoldne z letališča odpeljati se z aeroplanom, ki je bil namenjen v Miami.

Na letališču pa je bila skupina dijakov in Lincoln Rondon, ki je član dijaškega odbora, je pristopil k majhnemu in bradatemu polkovniku in mu povedal, da mu ni dovoljeno odpeljati se. Polkovnik mu je pokazal potni list, katerega je podpisal častnik generalnega štaba, ki mu je dovolil, da sme zapustiti Kubo.

— Tako, tvoji stari prijatelji so ti dali potni list, — ga zavrne dijak. — Sedaj so dijaki vladarji Kube. Ostati moraš in odgovarjati za svoje zločine.

— Jaz nisem zločinec, — odvrne polkovnik. — in tudi pri armadi nisem bil nikdar obdolžen kake krivde. Proti meni ni nikakih obdolžb, ne civilnih, ne kriminalnih.

Okoli njega so stali dijaki in se mu posmehovali. Povedali so mu, da nazivlje vojaškemu potnemu listu ne sme iz dežele, dokler je predsednik Ramon Grau.

Polkovnika so dijaki odpeljali v Principe trdnjavo, kjer se bo moral zagovarjati pred vojaškim sodiščem, dasi se ne zaveda nikake krivde.

PAAVO NURMI SE BO LOČIL RAZPUST Z ŽENO

Helsingfors, Finska, 20. oktobra. — Zmagalec pri olimpijskih igrah v tekanju Paavo Nurmi se bo ločil od svoje žene.

Nurmijeva žena, s katero se ni poročil prav dve leti, pravi, da je Nurmiju šport več, kot vse drugo. Ako se vsak dan ne vežba, ne telovadi in teče po več milijev aerovzen. Ko mu je bil pred enim letom rojen sin Matti, mu je zmeril noge, da bi se prepričal, ako bo tudi kdaj tak tekač, kot je sam. Z nogami pa ni bil zadovoljen, ker so se mu zdele premajhne.

"Glas Naroda"

Owned and Published by
SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
(A Corporation)

Frank Baker, President L. Benedek, Treas.

Place of business of the corporation and address of above officers:
216 W. 18th Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

"GLAS NARODA"
(Voice of the People)

Issued Every Day Except Sundays and Holidays

In celo leto velja na Ameriko in
Kanado ..... \$6.00 Za pol leta \$3.50
Za pol leta ..... \$3.00 Za inozemstvo na celo leto \$7.00
Za pol leta ..... \$4.50 Za pol leta \$3.50
Subscription Yearly \$6.00

Advertisement on Agreement

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvenredno veliki in praviški
Opisni bres podpis in osebnosti se ne pričakuje. Denar naj se blagovito
posilja po Money Order. Pri spremembi kraja naročnikov, prosimo, da se
nam tudi prejšnje bivališče naznači, da hitreje najdemo naslovalca.

"GLAS NARODA", 216 W. 18th Street, New York, N. Y.
Telephone: CHelsea 2-3572

ZANIMIVA NOGOMETNA TEKMA

Povprečni Amerikanec se zelo zanima za sport. Najbolj za baseball in boks, mladina je pa tudi za football zelo navdušena.

V New Yorku in po drugih velikih ameriških mestih niso redki slučajji, ko plača petdeset tisoč oseb precej visoko vstopnino, da morejo gledati, kako se par mladih čvrstih fantov ruje za debelo žogo na prostranem igrišču.

Football je študentom najbolj priljubljena igra. Igrajo jo pa tudi druge skupine. Naprimer policisti in celo kaznenci.

Malo čudno se čita poročilo o nogometni tekmi, ki se je pred kratkim vršila na igrišču newyorške kaznilnice Sing Sing.

Na eni strani kaznenci, na drugi policisti iz Port Jervis.

Zanimanje za to nenavadno tekmo je bilo veliko. Na tisoče gledalcev je bilo navzočih.

Venec zmage so odnesli kaznenci.

Sing Singu gospodari warden Lawes, ki je sila dober in ljudomil človek. Nekoč strahotni Sing Sing skuša izpremeniti iz kaznilnice v vzgojevališče. Kaznencem nudi najbolj neverjetne možnosti in ugodnosti.

To je mogoče dobro, posebno prav pa ni.

Javnost, posebno nerazsodna mladina — se divi zločincem in prezira policijo, ki je podlegla v borbi z njimi. Istočasno se pa v ljudeh, ki so bolj k slabemu nego k dobremu nagnjeni, poraja prepričanje, da v Sing Singu ni posebne sile in posebnih težav.

Najbrž je zato Sing Sing vedno prenapolnjen.

O POMETANJU PRED DOMAČIM PRAGOM

Človekoljubni Amerikanci odločno obsojajo vsako okrutnost, katerih je dandanes poln ves svet.

Nad Hitlerjem se zgražajo, ker žide preganja, Stalinu očitajo grehe, ki jih najbrž ni zakrivil, in celo ob Musolinija se obregujejo, če včasih prodre brez njegovega dovoljenja kaka novica iz sicer nepridušno zaprte Italije.

Če prav pomislimo, bi pa nam ne bilo treba iskati senzacij po drugih krajih in deželah, ker jih imamo doma dovolj.

Naprimer: — V državi Maryland so zaprli mladega zamorca, ker je baže posilil neko osemdeset let staro žensko.

Pred ječo se je pojavilo nad tisoč ljudi, ki so se polastili obtoženca ter izrekli nad njim strahovito sodbo.

Skoro do golega so ga slekli, ga privezali k avtomobilu in ga vlačili po ulicah. Slednjič so ga obesili na pravno vejo.

Obešenca so odvedli na javni trg in ga sežgali. Prej so mu odrezali nos in ušesa.

Vrv, na kateri je visel, so razsekali, in sleherni, ki je le mogel blizu, si je vzel košček vrvi za spomin in za žegen.

To se ni zgodilo v Texasu, Georgiji, Alabami, kitajski provinci Kiangsi, državi Mančukuo ali med Čulufakri v Afriki, pač pa v Maryland, ki je ena najbolj puritanskih in "vzornih" ameriških držav.

PODIRANJE VELEMESTNIH NIŽAV

One stisnjene, preoblijdene velemestne okraje starih in polodprtih hiš, ki so sramota naših velemest, nazivljamo tu "slums". Razčiščenje teh velemestnih nižav in zgrajenje na njih mestu novih in oseh stanovanjskih hiš, odgovarja jočih modernim higijenskim potrebam, je pereče vprašanje. National Recovery Administration je sedaj aklenila posvetiti del \$3,300,000,000, ki so na razpolago za javne gradnje, izo odpravljanje "slumov". Odobrena so bila že posojila v znesku 32 milijonov dolarjev za hišne projekte v Bostonu, New Yorku in Philadelphia in razni drugi načrti so v toku reševanja. Ta posojila se dajejo pod pogojem, da se zgradijo moderne stanovanjske hiše za zmerne stanarjine in prednost se daje onm projektom, ki poleg novih stavb imajo v vidu podiranje zastarelih hiš.

Skoraj vsako ameriško mesto ima svoje "slums", polne mizerne stanovanj in poludrtin v ozkih postroških ulicah brez zraka in svetla. Najbolj siromašni element tam živi v prenatrpanih stanovanjih brez modernih sanitarnih opremi, dostikrat brez vode. Nevarnost požarja je velikanska in okraji so vališče bolezni in zločinstva.

Razvoj teh mizerne mestnih okrajev se dostikrat pripisuje stalnemu pritoku evropskih priseljencev v ameriška mesta. Dejstvo je, da prebivalci teh predelov so večinoma tujerodci, ki pa miso šli stanovat tja, ker imajo to radi, marveč za to, ker njih gmojni položaj jim ne dovoljuje, da bi stanovali v modernih apartmanskih hišah. Ali tujerodci ne nosijo krivdo za razvoj najgrših predelov naših velemest. Zgodovinska resnica je, da slabe stanovanjske hiše so bile značilne za ameriška mesta že od samega začetka razvoja naših mest. Dasi so prvi naseljenici imeli pred seboj obkoren kontinent, prebogati z lešom in kamnom, z neomejeno prostranstvo, so vendarle posmehale nahuje oblike starokrajškega mestnega življenja. Na ameriških tleh so reproducirali take londonske okraje, kot je zloglasni Whitechapel, ali pariške staromestne predele oziroma tesne in prenatrpane ulice Napolja.

Malo ameriških mest je brez teh središč revščine, bolezni, zločinstva in nenaravnosti. New York ima svoj Bowery in East Side. V tem zadnjem delu mesta se nekateri posebno odlikujejo po svoji mizerosti. Takozvani "lung block" na Cherry Street je že pred mnogimi leti vzbujal javno pozornost vsled prevelikega številu tuberkuloznih bolnikov. Hvala Bogu, vse tamošnje polupodprtije z mračnimi in brezračnimi stanovanji so bile pred kratkim zrušene in na njih mestu se nahaja park. Tudi drugih razvpih predelov ni več, ali ostalo jih je še mnogo. Preostalo je na stotine hiš, ki niso spodobne za človeško stanovanje. Neka komisija je našla v newyorških "tenementih" nič manj kot 350,000 mračnih notranjih sob.

Chicago ima svoj sloviti "Little Sicily" in stanovanjske okraje okoli mestnega središča "Loop". Študije so nedavno pokazale, da ti deli mesta imajo najvišji odstotek bolezni in zločinov. Odnos med slabim stanovanjem na pram boleznim in zločinstvu je bil dokazan v Clevelandu, kjer neki del kakih 20 blokov ima temna, nezračna stanovanja v polpodprtih hišah ob nizkih in nesnažnih zahajnih ulicah.

Pittsburgh ima svoj "Hill" okraj s primitivnimi hišami, Cincinnati svoj "Basin" in San Francisco svojo "Barbary Coast". Ravatelj nekega "settlement house" je tako opisal "slum" mesta St. Louis: "O kopelih ni govora. Nikake tekoče vode, ni vroče ni mrzle. Sobe, polne mračesa, z razpoklinami na stenah in strehi. Slabodiseče veže, polne vlage, in nečloveška pritličja. Ob takih okoliščinah ne more biti govora o snažnosti in zasebnosti in morala družine so kmalu prilagodi mizeri okolici".

Neki član Tenement House komisije, ko je inšiciral newyorška zastarela stanovanja, je izjavil: "Prišel sem do prepričanja, da bi bilo najboljšo odpraviti ves New York".

Ne bomo seveda odpravili ni New Yorka, ni Chicaga, ni Philadelphije in drugih mest, ki imajo svoje "slum" distrikte. Ali ti mestni predeli se dajejo odpraviti. Da je to mogoče, se je dokazalo toliko v ameriških, kolikor v evropskih mestih. Mesto Amsterdam na Holandskem je najsvetlejši primer, kaj se da napraviti. Tamošnje stanovanje "nižave" so bile povsem odpravljene. Mestne oblasti so proglasile 2000 hiš kot nesposobnih za stanovanje in odredile, da se razrušijo, ter ukazale primerne popravke v 70,000 stanovanjih. Da se to omogoči, je mesto samo zgradilo hiše, kjer morejo stanovati ljudje, ki imajo najskromnejše dohodke.

Dumaj je v zadnjih letih zgradil 60,000 modernih stanovanj v okrajih, ki so bili poprej najhujši. Nekateri stanovanjske hiše so ogromne stavbe s kopališčem, igriščem za otroke itd. Na Skandinavskem, Angleškem, Finskem, v Italiji in v drugih deželah je bil storjen velik napredek v razčiščenju mestnih nižav.

Tudi v Ameriki se pojavlja gibanje za odpravo "slumov". Delavske umije so postavile kooperativne delavske hiše in tudi nekateri bogati človekoljubi so bili aktivni v zgrajenju modernih "garden apartments" ob nizkih najemninah. Ali to so le eksperimenti v stremljenju po boljših stanovanjih širokih mas. Zato se pričakuje, da ponujena federalna pomoč doprineše velik razvoj v razčiščenju naših velemest.

Dr. Edith Elmed Wood, ki deluje v stanovanjskem oddelku Federal Emergency Administration je za javne gradnje, je nedavno cenila, da strošek "sluma", ako se računa, kar stane na boleznih in zločinstvu, je za vso Ameriko od 4 do 14 milijonov na leto. Recimo, dejala je, da bi Amerika zgradila deset milijonov novih stanovanj in tako odpravila to potratno nesnago. V treh do enajstih let bi si prištedili 36 milijonov.

Najbolj tehtni razlog za odpravo "sluma" je dejstvo, da problem kriminalitete med mladino sega v stanovanjsko bedo, ki pokvarja s svojo okoliščino mlade duše in spravlja na kriva pota.

AMERIŠKA KREDITNA INFLACIJA

Amerika se nahaja sedaj na poti k kreditni inflaciji. Ta inflacija nima v prvi vrsti namena razširiti obkoka bankoveev, kar se običajno smatra za prvo stopnjo inflacije. Sedanja politika gre za tem, da poveča sploh obkoka denarja. Pri tem pa je treba razumeti denar v najširšem smislu.

Inflacija se lahko izrazi v povečanju obkoka vseh plačilnih sredstev. Kar se tiče obkoka bankoveev, bi prišel v poštev predvsem državni denar, ki bi povečal obkoka bankoveev. Država naj bi izdala za vrnitev državnih posojil ali za nakup državnih posojil na trgu ali če ne bi drugje mogla dobiti sredstev (če bi odpovedal kapitalni trg) eno tri milijarde dolarjev, za katere je dobila pooblastilo meseca maja letos. Vendar pa zaenkrat o tem še ni govora, ker je dovolj drugih potov in načinov, da se poveča obkoka plačilnih sredstev.

Že emisija državnih posojil sama ima za posledico lahko povečanje hitrosti obkoka bankoveev. Če se razpisujejo državna posojila za kritje deficitov, je tudi v tem ključa za inflacijo kredita in sploh plačilnih sredstev. V Ameriki se je državni dolg povečal od januarja 1932 do julija 1933, torej v poldrugem letu od 17.8 na 22.6 milijarde dolarjev, torej za 4.8 milijarde dolarjev. Od tega je samo bankam ostalo v portfelju nad 1 milijardo dolarjev državnih obveznic. Najvažnejše pa je povečanje obkoka tako zvanega žiralnega denarja. Konec l. 1932 je bilo v obkoku 1 milijarda dolarjev kovaneega denarja, 4 milijarde in pol raznih bankoveev (bankoveev rezervnih bank, nacionalnih bank, državnega zaklada, zlasti certifikati) in nad 43 milijard vlog v bankah. Najvažnejši je torej delež žiralnega denarja in sem se koncentrirajo napori ameriške obnovitvene akcije.

Pomisliti je treba, da so vloge v ameriških bankah padle od 50.8 milijarde dolarjev koncem leta 1928 na 41.6 milijarde koncem leta 1932 zaradi pomanjivosti bank. To zmanjševanje vlog se je stopnjevalo v letu 1933, posebno v marecu, ko je pretela kriza sploh zapreti vse ameriške banke. Se-

daj je zaprtih še vedno dosti bank in stremljenja gredo za tem, da bi se odprli tudi ti zavodi. V zaprtih bankah so še približno 2-3 milijarde vlog. Te mobilizirati pomeni sploh vpostaviti ves žiralni denar.

Na drugi strani pa pomeni tudi povečana kreditna aktivnost povečanje obkoka denarja. Kajti tudi posojila bank predstavljajo nov žiralni denar česar se doslej večinoma marsikateri vodilni finančnik ni zavedal. Banke nimajo samo upravljati zaupanega denarja, ampak tudi ustvarjajo žiralni denar z otvoritvijo kreditov. Sedaj Roosevelt zahteva od ban ktudi še, da začno obilnejše kreditirati gospodarstvo, obenem pa stremi za sanacijo doslej še zaprtih bank, da tako upostavi ves žiralni denar in na ta način stvori kreditno inflacijo, ki naj z denarne strani doprineše oživiljenje vsega ameriškega gospodarstva.

HIMEN.

Danes sta se poročila v cerkvi sv. Matevža v Ridgewood, L. I., Mr. William Ferrara in Miss Iva Derčar. Nevesta je hči pokojnega ribniškega rojaka Janeza Derčarja, ki je bil dolgo let upravnik "Glasa Naroda". Čestitamo!

KOMITI RUJEJO DALJE

V Djevdjeliji so obmejne oblasti dan po spopadu s tolpo, ki jo je vodil ubiti macedonski komit Mandalov, prejele iz Grčije obvestilo, da je bil tamkaj po daljši borbi aretiran neki komitaš. Prvotono so menili, da je pripadal Mandalovi tolpi, po daljšem zasliševanju pa se je ugotovilo, da je član neke druge tolpe, ki se je 25. septembra odpravila iz Sofije pod vodstvom znanega krvoloka Slava Nečova, ki je znan pod imenom Čak Četo in ki je v Sofiji umoril že več Protogerovcev. Čakčetova tolpa je nameravala vdreti na jug, ozemlje. Ošla je v Grčijo in skušala od tam prekoračiti mejo in izvršiti več atentatov v bitlijskem okrožju. Del te tolpe bi bil moral prekoračiti mejo na Kajmakčalanu. Jugoslovanske obmejne oblasti pa so bile obveščene, da je na bolgarske komitaše naletela četa grških vojakov tik ob obrežju Dojranskega jezera. Komite so zbežali. Ker ni znano, ali so nato vendarle skušali udreti preko meje na jug, ozemlje, je bila odredjena na vsem sektorju okrog Kajmakčalana stroga pripravljenost.

Tragedija dvojčkov.

V okolici Gornjega Milanovca je nastal požar v zidanihi Srečka Brankoviča. V Zidanihi, ki je stala blizu hiše, je bil gospodar pustil ogenj, ki je zaradi vetra povzročil požar. Takrat se je v polsopju igral Brankovičev sinček, zato je sestrice, ki se je igrala na dvorišču hitela v zidnico, da bi rešila bratca. V kritičnem trenutku pa se je zrušila goreča streha in oba sta zgorela v ruševinah.

Naročite se na "GLAS NARODA", največji slovenski dnevnik v Združenih državah.

Peter Zgaga

DOBER SVET.

Dandanašni je dober svet strašno redek. Presneto dosti moraš obleteti, predno ga dobiš. Če ga dobiš, se pa ne ravnaj po njem. In tako je nazadnje vse skupaj bob v steno.

Hitlerja poznate, kaj ne? Seveda ga poznate; če ne po njegovi pameti, že vsaj po njegovih muštacah, dasi niso prav posebno velike.

Toda živimo v dvašetem stoletju, v dobi presenečenj in razočaranj, kar povsem opraviči bivšega kaprola Hitlerja, ki je zlezal maršalu Hindenburgu na pleča in začel komandirati šestdesetmilijonskemu narodu.

Judje so mu prav posebno pri srcu. Vsem, od prvega do zadnjega, bi najraje pomagal na drugi svet, kar se mu v gotovih ozirih ve ali manj posreči. Njegov srd je naperjen proti vsemu, kar mu noče parirati.

Še celo na svojo mater domovino — Avstrijo se je spravil. Boga je odstavil in njegove svečnike, in čaka le ugodnega trenutka, ko se bo proklamiral za nemškega Jehova.

Po berlinskih ulicah se prevaža oblečen v rjavo srajco in na rokavu ima velik kljukasti križ.

Kljukasti križ si je izbral za simbol odrešenja nemškega naroda, ne oziraje se, če je simbol precej kljukast in če bo imela Nemčija pod njegovim vodstvom vbo-doece preklemski križ.

Vse svoje nasprotnike je dal za preti ali jih je pa izgnal iz dežele, in tako precej nemoteno vlada, ne meneč se, če je komu prav ali ne.

V splošnem je pa možak jako delaven in agilen. Posebno za govorjenje ima velik talent, ure in ure govori, pa ničesar ne pove, kar je tudi velika umetnost.

Ko ima kaj časa, obiskuje razne državne zavode, hoteče se na lastne oči prepričati, kako se vrši razvoj pod njegovo komando.

Pred kratkim je obiskal vse važnejše berlinske špitale in slednjič ga je zanesla pot tudi v veliko blaznec v bližini Berlina.

Vse je bilo počiščeno in posnazeno, vsepovsod je vladal uzoren red.

Hitler je opazoval nesrečnike ter se zanimal za njihovo usodo in se sploh počutil kakor doma.

Ravnatelj umobolnice je pa imel zanj veliko presenečenje: človeka, ki je bil dolgih štirinajst let blazen, pa so ga nazadnje vseno ozdravili in mu vrnili razum. Ravnatelj ga je predstavil Hitlerju. Hitler ga je pa vprašal: — Ali veš, kdo sem jaz?

Ozdravljenec ga je začudeno opazoval in rekel slednjič:

— Nak, pa res ne vem, kdo si.

Hitlerju se je zavihal nos.

— Ne veš, kdo sem? — Je skoro vzrojil. — Jaz sem vendar vodilna sila Nemčije, jaz sem odrešenik nemškega naroda, jaz sem njegovo upanje, njegova bodočnost. Če bi mene ne bilo v usodnem trenutku, bi Nemčija propadla. Jaz sem poslanec božji, jaz sem v Nemčiji prvi za Bogom. No, ali me sedaj poznate?

Ubogi ozdravljeni norec je začel pomnilovalno zreti v malega možica pred seboj, ki je imel čudno pristržene brke, skuštrane lasse in strahovito dolg jezik.

Skrivaj je pomislil na zdravnika, Hitlerja je pa potprel po rami in mu sočutno dejal:

— Nehaj, prijatelj, nehaj. To je nevarno. Pri meni se je pred štirinajstimi leti istotako začelo. Sedaj sem ozdravljen — hvala Bogu in gospodom zdravnikom.

Nato je stopil ozdravljeni norec za korak nazaj in nestrpno čakal, kdaj bodo strežniki obkolili čudnega in gostobesednega obiskovalca ter ga odvedli tja, kamor spada.

BLAZNIKOVE Pratike

za leto 1934
IMAMO V ZALOGI

Cena 20c
s poštino vred.

"Glas Naroda"

216 West 18th Street

New York, N. Y.

FLIS.

DENARNA NAKAZILA IZVRŠUJE MO TOČNO IN ZANESLJIVO PO DNEVNEM KURZU

V JUGOSLAVIJO		V ITALIJO	
Za \$ 2.50	Din. 100	Za \$ 8.25	Lir. 100
" 4.60	Din. 200	" 16.10	Lir. 200
" 6.65	Din. 300	" 39.25	Lir. 500
" 10.75	Din. 500	" 78.15	Lir. 1000
" 21.05	Din. 1000	" 156.—	Lir. 2000

KER SE CENE SEDAJ HITRO MENJAJO SO NAVEĐENE CENE PODVRŽENE SPREMEMBI GORI ALI DOLI

Za izplačilo večjih zneskov kot zgoraj navedeno, bodisi v dinarjih ali lihah dovoljujemo še boljše pogoje.
IZPLAČILA V AMERIŠKIH DOLARJIH
Za izplačilo \$5.00 morate poslati ..... \$ 6.75
" " " " " " " " \$10.85
" " " " " " " " ..... \$16.—
" " " " " " " " ..... \$21.—
" " " " " " " " \$41.35
" " " " " " " " \$51.50

Prejemnik dobi v starem kraju izplačilo v dolarjih.
Najna nakazila izvršujemo po Cable Letter za pristojbino \$1.—
SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
"Glas Naroda"
216 WEST 18th STREET NEW YORK, N. Y.

Važno za potovanje.

Kdor je namenjen potovati v stari kraj ali dobiti koga od tam, je potrebno, da je poučen v vseh stvarah. Vselej vaše dolgoletne skušnje vam zamoremo dati najboljša pojasnila in tudi vse potrebno preskrbeti, da je potovanje udobno in hitro. Zato se zaupno obrnite na nas za vsa pojasnila.

Mi preskrbimo vse, bodisi prošnje za povratna dovoljenja, potne liste, vizeje in sploh vse, kar je za potovanje potrebno v najhitrejšem času, in kar je glavno, za najmanjšo stroško.

Nedržavljeni naj ne odlašajo do zadnjega trenutka, ker predno se dobi iz Washingtona povratno dovoljenje, RE-ENTRY PERMIT, trpi najmanj en mesec.

Pišite torej takoj za brezplačna navodila in zagotavljam vam, da boste poceni in udobno potovali.

SLOVENIC PUBLISHING CO.
TRAVEL BUREAU
216 West 18th Street
New York, N. Y.

OGLAŠUJTE V "GLAS NARODA"

KRATKA DNEVNA ZGODBA

PILOT

RUDOLF KRESAL

V rvezdah se je izgubljal pogled mladega človeka. Ne prvič. A v vseh svojih pet in dvajsetih letih se ni vanje nikoli tako pogledal kakor noč. Bilo mu je, kakor da vidi v njih vso svojo mladost, vso svojo ljubezen. Smehtljaje se je begal z očmi od ene do druge, meril nebo od obzorja do obzorja kakor mornar. Po dolgih letih je spet doživljal trenutek, ko mu je duša pela z veselimi glasovi pričakovanja. Visoko v temo zakovani zlati žebelji so mu dajali novih sil.

Izgubil je bil že nekaj krasnih priložnosti, da se ubije. Prav za prav jih je bil ramudil. Imel je denar — in tudi ljubezen bi bil lahko imel. Ali v prsih že dolgo ni čutil več nobenega ognja. V davno minuli bolecini mu je otrpnilo srce. — Vse kar mu je ostalo je bil nemir in trpek spomin.

Gledal je v zvezde in zdaj pa zdaj zaspešetal: Jutri! Skušal se je pogledati v sebe. Zaman. Čutil je le hlad. In nič mu ni dala miru. Soj zvezda, rahel šum drevja, nahajajoče senice in tu pa tam v temi se izgublajoči koraki so ga od trenutka do trenutka bolj vpenjali. Kam? Le kam gre ves ta čas in vse kar je v njem? Se je vpraševal. V sebi je slišal le prazen, nezmišeln odjek. Ubit! Povsem ubit sem! si je dejal in pogledal na uro, kakor da ni bil mislil na prav ničesar drugega, kakor le na svojo uro.

Bila je dve. Jutri se je bližalo. Še pet ur do sedmih. Mlademu Jerneju je bilo, kakor da je vse svoje življenje stavil na eno karto. Zjutraj se mu odkrije. Zjutraj spozna morda novo vsebino sebe.

Nekaj minut je še nepremično stmel v noč. Obraz mu je mračil trpek nasmeh. Naveličan sebe je legel k počitku in zaspal z mislijo, da

je vse prevara, privid — morda, pre-mišljena laž.

Na prostranem letališču je vlada-la grobna tišina. Zelena plan se je tu pa tam rosno lesketala. Prvi žarki so drobne bele kapljice spremi-njali v prosojne bisere. V zraku ni bilo najmanjšega vetra. Med širnim poljem je sonce zlatilo sinje nebo. V daljavi so se trgale tenke megle in odkrivala smaragdno zeleno hribovje.

Jernej je stal v tem jutranjem miru pred velikim potniškim leta-lom. Kakor v sanjah je gledal kras-nega jeklenega ptica na belih be-tonskih tleh. Bilo mu je, kakor da je to silno telo za vse čase zasadi-le svoje kremplje v ozračje zemlje. Kaj more geniti njega, tega velika-na, ki nemo strmi v vzhod, v sonce?

Preko vsega letališča je planil šum. Vitko telo letala se je streslo. Propeler se je v blaženem vzgonu nevidnih sil zavrtel — potem je pa stroj zabučal, kakor bi se bil pred Jernejem odpiral pekel.

Jernej je vrtetpal v neizrečni temnobi.

Motor je iskal svojo pesem, ubi-ral za njo strune, da zapoje. Eks-plozija je sledila eksploziji. Jerne-v mrelci. Od prepelega mu je za-kor da se prebujajo, da vstaja v novo življenje. Mahoma je stal na zemlji in ugledal sebe v rastočem pomla-dnem jutru.

Minute so potekale. Jernej se je s strahom bližal besno pojočemu pti-ču, katerega krila so trepetala kakor v mrlci. Od propelega mu je za-zvela v obraz hladna sapa. Motor je že pol svoje močeno, vsak glas u-bijajočo pesem. Iz njega ni bilo nič več čuti pretresov iskanja. Pel je po zakonu svoje lepote — pelo je čudo-vito jekleno srce.

Jernej je za nekaj trenutkov po-zabil na oglukajočo bučanje motor-ja, na sebe, na vse. Neznana sila ga

je zvabila v trup letala. Stopil je vanj, kakor da je bil vse svoje živ-ljenje pilot. Srce mu je vztrepetalo kakor glasovi motorja — veselo in polno pričakovanja. Smehtljaje se je pogledal okoli sebe, po ljudeh — in je bil ves presenečen, ko je videl samo blede obraze, plašno in za-čudeno zroče oči. Njemu je pa igral vsak živec tako veselo, kakor da se je malo poprej napil zdravega vina. V sebi je začutil tolikšno sprošče-nost, da se mu je svet pred očmi jevil.

Letalo je lahko vztrepetalo. Jer-nej je poslušal bučanju motorja. Jeklo je pelo, poživilo njegovo srce, ga opajalo.

Jerneja ni bilo več med ljudmi. Bila je le še njegova duša, ki je sledila delu sveta. Okoli ustne se mu je poigraval nasmeh neizmer-ne sreče. Tedaj se je letalo nenado-ma znašlo v zraku. Brez sunka, brez žvižga je splavalo v sinjino.

Motor buči. Enolična je njegova pesem. Časih zahrumi. Poje, kakor je dano njemu — jeklu, zmirom, grozeče. Brez vprašanj hiti vse dal-je — silni brzec v neprestanem boju — zmagujoč sebe in svet.

Jernej je ves njegov. Ves je pre-dan njegovi sili, pesmi, ki je pred njim, povsod okoli njega. Predan je jeklu, svetlemu, enolično in ve-ličastno pojočemu telesu. Le to div-jo enolično pesem hoče od njega, ga poje, kakor mu je dano, da se ne utruji in ne omahne v globočino nemoci.

Jernej posluša in gleda skozi o-kno na zemljo. Nekje v zlati globi-ni vidi cvetoče vrtove, bele trakove cest, razorane grebene gora, sma-ragdna jezera, mračne, nepregle-dne, kakor zeleno morje vzvalov-ljenih gozdov, biserne reke, pri-jazne doline, vase, mesta in trge.

(Nadaljevanje na 4. strani.)

"GLAS NARODA"

zopet pošljamo v do-movino. Kdor ga hoče naročiti za svoje sorod-nike ali prijatelje, to lahko stori. Naročnina za stari kraj stane \$7. V Italijo lista ne pošljamo.

ČAROVNIŠTVO IN RIS ŠE NISTA IZUMRLA

Popularni pariški zagovornik Maurice Gareon je najboljši fran-coški strokovnjak za zadevah ča-rovniške literature. Kot neutrudi-ljiv zbiratelj starih dokumentov in spisov o zadevah črne magije, si je ustvaril knjižnico, kakršne menda ni več na svetu. Misteriji prada-vnih magov in skrivnosti židovske srednjeveške kabale so mu znane do dna. Trideset let že zbira takšna dela in čez dve, da imajo v kakšnem zapučenem kraju preperelo pisa-nje, ki spada v to stroko, ostavi vse procese in si ne privoščijo priji-mir, dokler ne postane to pisanje njegova last.

Gareon pa zasleduje pozorno tu-di okultna in magična gibanja na-ših dni in pravi, da ima hudič dan-es večjo "versko družino" okoli sebe nego vsi svetniki in znanstve-niki.

Nič ni moglo izkoreniniti pra-davne vere v duhove in čarovnije, razlika je le v tem, da so čarov-nike oblasti nekoč sežigale, ker so jim pripisovale nevarne, nadna-ravne moči, danes jih pa prijemajo kot sleparje, skoraj nekako kot individue, ki si brez upravičenosti lastijo naslov čarovnikov in golju-fajo svoje žrtve. V večini modernih čarovniških procesov sodijo čarov-nike zato, ker njihova sredstva ni-so nič zalega zoper — sovražnike tožitelja.

Po vojni je postalo "obujanje mrtlic" zelo plodonosen posel. — Gareon sam je poznal drugače zelo izobraženega in vestnega državne-ga uradnika, ki je po svojem dne-vnem delu cele noči prebil z iska-njem formule in kuhanjem magič-nih čorb, ki naj bi obudile pred 20 let umrlo žensko. Listi poročajo stalno o hišah, v katerih "straši" Gareon je nekoč sam prenočil v tačnisi hiši, žal pa strahov ni bilo od nikoder.

Se bolj nego po mestih je ča-ro-nije doma morda na deželi. Med vsemi čarovnimi napoji, ki jih tam kuhajo, pa zavzema prvo mesto napoj, ki naj bi v določeni osebi vzbujal ljubezen, in napoji, ki naj bi škodovali sovražnikom. Prijub-ljena je tudi metoda, da se vošče-na figura, ki predstavlja sovraž-nika, zbada ob spremljavi čarovnih formul z iglo v jetra, možgane in srce. To naj nesrečnemu prinese bo-lezen, konkurz, smrt. Vera v vol-kodlaka se ne da ubiti niti v tako napredni deželi, kakor je Franco-ska. Lansko leto je stara dekla v Poitiersu Gareonu prisegala, da je eden njegovih odvetniških kolegov zasledoval njeno sestro v podobi kozla. Udarila ga je s palico po glavi in pri tej prici se je spre-mnil v — odvetnika.

Gareon je nekoč slučajno zvedel, da hče nekdo v Fontainebleauem gozdu klicati hudiča. Z nekim pri-jateljem sta zvečer šla in se skrila na primernem kraju. Točno opol-noči je prišel rotilec z debelo knji-go pod pazduho, napravil ris, pri-žgal dve sveči in po vseh podobnih starodavnih procedurah pričel kli-cati hudiča. Čeprav se je pri tem tresel kakor žaba na vodi, je po sta-rih formulah strahovito preklinjal boga, da bi se prilizil "rdečemu zmaju" (prej je pa napravil križ za hrbtom, da bi ga zmaj ne napa-del s te strani), objubil mu je vse močoe, svojo in duše drugih ljudi, če bi mu prinesel bogastva. Žel si je tudi, da bi satan umoril nekega njegovega nasprotnika. Tragikomedija je bila tako gro-zotna, da je Gareon s prijateljem ušel. Zaklinjevalec hudiča je bil hujši od hudiča samega.

DVE SIROTI

Spisal A. D. ENNERY

54

Tam je lahko vprašala in zvedela, da so se dobri ljudje zavzeli za slepo siroto.

Morda so ji tudi povedali, kaj naj jo gre iskat.

Seveda je bila to le vroča želja, vera v ne-kaj nemogočnega; toda slepa sirota se je o-klenila v svojem obupu kot zadnje nade.

Vso pot je napeto poslušala in lovila z ušesi vsak, tudi najmanjši šum ulice.

Vedno, kadar se je začel korak mimoido-čega na hodniku, se je oglasilo v Luizi novo upanje, ki mu je pa takoj sledilo novo razo-čaranje.

Toda zdaj, ko je bila v tem domu, kamor so jo tako radi sprejeli, jo je prešinila silna boleost.

Torej je bilo konec vsega! Henrike ne bo nikoli več videla. Prvič, odkar jo je bila sprejela mamica Gerardova, bo prebivala pri tujih ljudeh; končno bo prvič zaspala, ne da bi objela svojo ljubljeno sestro.

Ubogi Luizi se je skričilo srce, ko je sli-šala, kako so se zaprla za njo vrata, in ko jo je objel vlažen hlad Frochardinega brloga.

Postalo ji je tesno pri sre in grozo jo je spreletavala. Obstala je nepremično tam, kjer jo je bila pustila Frochardka.

Ni si upala niti spregovoriti, niti presto-piti. Tišina, ki je bila zavladala okrog nje, jo je dušila.

Vpraševala se je, zakaj ta dobra žena in ta fant, ki jo je rešil, nista imela za njo nobene besede tolažbe več.

Če bi bilo moglo ubogo dekle videti zar-de-li Petrov obraz, kako globoka bi bila šele potem njena boleost!

Brusac je ta čas ves prestrašen opazoval obraz svoje matere.

Bal se je — on, ki je dobro poznal svojo mater — da je uganil, kaj je stara beračica skrivaj pripravljala.

Zdelo se mu je, da je njegova mati ujela žrtev in da je zdaj vsa srečna, da se ji je lov tako dobro obnesel.

Ta ubogi fant se je dobro zavedal, da je brez moči in da bi nesrečni Luizi itak ne mogel nič pomagati, saj je bil vaje mater in močnejšega brata brezpogojno ubogati.

Če bi bila Luiza mogla videti, kako pro-seče je Peter tisti hip gledal svojo mater, bi bila razumela vso globino njegove nesreče.

Če bi že ne bila vedela, v kakšne roke je prišla, bi gotovo ne bila ušla bolestnemu presenečenju.

Trdno prepričana, da ji žrtev ne more u-iti, se je hotela Frochardka pokazati tako, kakršna je v resnici bila. Brezčutna babni-ca je odlagala krinko, ki si jo je bila na-taknila, da bi ji dekle zaupalo.

Če je še hotela biti nekoliko prizaneslj-i-va, je hotela s tem le hitreje doseči svoj cilj.

Vendar se ji je pa zdelo potrebno nada-ljevati s sladkim glasom, ki ji še ni bil od-povedal. In naenkrat je dejala Luizi s svo-jim zategnutim, izkrinanim glasom:

— Zdaj si boste pa morali malo odpočiti, dušica. Pripravim vam posteljo, kjer boste spali, kakor boste hoteli. Nisem bila pri-pravljena na obisk; boste se morali zado-voljiti s tem, kar vam morem nuditi...

Slepa sirota se je hotela zahvaliti, pa ji je zastala beseda v grlu in odskočila je. — Frochardka je bila namreč stopila k nji, da bi ji odpela bluzo.

— Dobro, — se je zahetela beračica, — komorice ne potrebujete. No, dušica, slecite se, ta čas vam pa posteljem.

In obrnila se je k sinu z nasmehom, pol-nim skodoželjnosti.

— Pojdi, Peter, pomagal mi boš obrniti slammjačo, da bo lepo mehka. — je dejala.

Nabrala je v naročje slame in jo odnesla na podstrešje. Na koncu ozkih stopnic se je obrnila in videč, da brusac še vedno nepre-mično stoji, je zakričala nanj z grozečim glasom, ki ni trpel odpora:

— Mar naj ti pomagam, mrcina lena? Luizi je spreletela groza in zbrala je ves svoj pogum, rekoč:

— Gospa, saj nisem več utrujena... no-čem spati. Dovolite mi prebiti noč na stolu.

— Na stolu! — je vzkliznila Frochard-ka smeje. Noč bi radi prebili na stolu, da bi imeli zjutraj vse polomljene koščice in da bi ne mogli zjutraj hoditi... Šalite se, dušica.

Vrgla je slamo na podstrešje, se brž vr-nila po stopnicah in prijala za roko Luizo, ki je bridko zaplakala.

— Pojdimo, pojdimo, — je dejala, — zdaj ni čas krenjiti se, saj utegnete se zbo-leti... Če tare človeka žalost, se kaj lahko izpremeni njegova potrnost v deževen oblak.

Tudi mene je bilo doletelo gorje, toda pla-kala nisem. Pač so pa tem bolj plakali drugi.

Frochardkin glas je zvenel tako osorno, da ji je kri zastala v žilah. Prebledela je in srce se ji je skričilo.

In ker si je beračica še prizadevala odvle-či jo, se je že odločneje uprla. Sklenila je roke in proseče je zadržal njen glas:

— Gospa, pustite me tu na tleh, ob vno-žju vaše postelje. Vedite namreč, da bi ne mogla spati, če bi se spomnila, kaj vse se je zgodilo v zadnjih urah. A take misli bi mi gotovo rojile po glavi, če bi ostala pono-či sama. In pa hudo mi je, ko ne vem, ali najdem sestro, ki se mi tako strašno toži po nji...

Frocharka se je srdito zdrznila. Že je ho-tela pokazati pravo barvo, pa si je premi-slila, rekoč:

— Nič se ne bojte, da bi ne našli vaše se-stre... Mlado dekle se vedno najde... prej ali slej. Toda iskati jo bova morali zelo dol-go, če jo bova hoteli najti.

— Oh, rada pojdem z vami.

— Treba bo prehoditi mnogo okrajev, pretakniti ves Pariz...

— Povsod pojdem z vami.

— Pasja dlaka! Na to se tudi zanesem! Tola če boste vso noč tarnali, ne boste mo-gli hoditi dolgo po mestu.

Peter je poslušal ta pogovor, ne da bi se ozrl na Luizo.

Vrli dečko je videl, kako je njegova ma-ti večkrat namršila obrvi, in rad bi bil na-pravil konec temu mučnemu prizoru.

Vedel je, da je njegova mati zmožna naj-strašnejšega nasilja. Stopil je tik k slepi siroti in ji zaspešetal:

— Gospodična, moja mati ima prav, res bi bilo potrebno, da ležete k počitku.

In kakor bi hotel potolažiti deklečino sra-mežljivost, je pripomnil:

— Tam gori boste čisto sami, vrata za-prem za vami.

— Vidite, torej, dušica, da imam prav, — ga je prebila Frochardka, — Peter sam vam to svetuje.

Luiza je menila, da je treba pač ubogati tistega, ki je imel pravico do njene hvale-žnosti.

Obrnila se je torej k beračici, rekoč: — Če že mora biti, gospa, vas bom pa ubogala... Odvedite me na podstrešje.

Toda baš ko jo je hotela odvesti, je Fro-chardka obstala in se ozrla na svojo žrtev.

Obraz se ji je zjasnil pri pogledu na črn žametast trak, ovit okrog Luizinega vratu.

Peter je takoj razumel, kaj to pomeni, in groza ga je spreletela. Toda mati ga je sre-po pogledala in že ga je minilo veselje ugo-varjati. Sicer pa tudi ni imel kdaj.

— Kaj pa imate na koncu te-le veržice? — je vprašala Luizo.

Slepa sirota je brž segla za nedrija.

Nadaljevanje sledi.

Knjigarna "Glas Naroda"

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY

216 West 18th Street, New York

MOLITVENIKI

SVETA URA

v platno vez. 90
v usnje vez. 1.50
v najfinije usnje vez 1.80
v najfinije usnje trda vez. 1.80

SKRBI ZA DUŠO

v platno vez. 90
v usnje vez. 1.50
v najfinije usnje vez 1.80
v najfinije usnje trda vez. 1.80

NAJSKI GLASOVI

v platno vez. 80
v usnje vez. 1.20
v fino usnje vez. 1.50
v najfinije usnje vez. 1.60

KVIŠKO SRCA

v imitirano usnje vez. 80
v usnje vez. 80
v fino usnje vez. 1.50
v najfinije usnje vez. 1.20
v najfinije usnje trda vez. 1.50
v bel celofoid vez. 1.20

NEBESA NAŠ DOM

v ponarejeno 1.50
v najfinije usnje vez 1.50
v najfinije usnje trda vez. 1.80

MARIJA VARNOST

fino vez. 1.20
v fino usnje 1.50
v najfinije usnje trda vez. 1.80

Hrvatski molitveniki:

Ujeha Jelarosti, fina vez. 1.50
Slava Bogu, vseh ljudem, fina vez 1.50
najfinije vez. 1.80
Zvezde nebaki, v platno 90
fina vez. 1.50
Vinec, najfinije vez. 1.80

Angleški molitveniki:

(na angleščini)
Child's Prayerbook 90
v imitirano usnje vezno 1.50
v belo usnje vezno 1.80
Canto Book 90
fina vezno 1.80

Key of Heaven:

fino vezano 35
v usnje vezano 70
v najfinije usnje vezano 1.20

(ZA ODRASLE)

Key of Heaven: 1.20
v celoid vezano 1.50
v celoid najfinije vez 1.50
v fino usnje vezano 1.50

Catholic Pocket Manual:

v fino usnje vezano 1.30
v fino usnje vezano 1.40

Ave Maria:

v fino usnje vezano 1.40
v fino usnje vezano 1.40

POUČNE KNJIGE

Angliško slovensko berilo 2.50
Amerika in Amerikanci (Trunk) 5.50
Anglijska služba ali nauk kako se

Key of Heaven:

v celoid vezano 1.20
v celoid najfinije vez 1.50
v fino usnje vezano 1.50

Catholic Pocket Manual:

v fino usnje vezano 1.30
v fino usnje vezano 1.40

Ave Maria:

v fino usnje vezano 1.40
v fino usnje vezano 1.40

POUČNE KNJIGE

Angliško slovensko berilo 2.50
Amerika in Amerikanci (Trunk) 5.50
Anglijska služba ali nauk kako se

Key of Heaven:

v celoid vezano 1.20
v celoid najfinije vez 1.50
v fino usnje vezano 1.50

Key of Heaven:

fino vezano 35
v usnje vezano 70
v najfinije usnje vezano 1.20

(ZA ODRASLE)

Key of Heaven: 1.20
v celoid vezano 1.50
v celoid najfinije vez 1.50
v fino usnje vezano 1.50

Catholic Pocket Manual:

v fino usnje vezano 1.30
v fino usnje vezano 1.40

Ave Maria:

v fino usnje vezano 1.40
v fino usnje vezano 1.40

POUČNE KNJIGE

Angliško slovensko berilo 2.50
Amerika in Amerikanci (Trunk) 5.50
Anglijska služba ali nauk kako se

Key of Heaven:

v celoid vezano 1.20
v celoid najfinije vez 1.50
v fino usnje vezano 1.50

Catholic Pocket Manual:

v fino usnje vezano 1.30
v fino usnje vezano 1.40

Ave Maria:

v fino usnje vezano 1.40
v fino usnje vezano 1.40

POUČNE KNJIGE

Angliško slovensko berilo 2.50
Amerika in Amerikanci (Trunk) 5.50
Anglijska služba ali nauk kako se

Key of Heaven:

v celoid vezano 1.20
v celoid najfinije vez 1.50
v fino usnje vezano 1.50

Key of Heaven:

fino vezano 35
v usnje vezano 70
v najfinije usnje vezano 1.20

(ZA ODRASLE)

Key of Heaven: 1.20
v celoid vezano 1.50
v celoid najfinije vez 1.50
v fino usnje vezano 1.50

Catholic Pocket Manual:

v fino usnje vezano 1.30
v fino usnje vezano 1.40

Ave Maria:

v fino usnje vezano 1.40
v fino usnje vezano 1.40

POUČNE KNJIGE

Angliško slovensko berilo 2.50
Amerika in Amerikanci (Trunk) 5.50
Anglijska služba ali nauk kako se

Gospa REGINA Roman iz življenja : ZA "GLAS NARODA" PRIREDIL I. H.

62

— Urška, kaj ti je?
Urška ne odgovori, vedno dalje ihti ter krčevito drži njegovo roko.

Potrt pogleda teta Greto, ki mu pa zadovoljivo prikima.

— Mislim, da razumem Urško, Tom. Ne moreš razumeti, kaj jo je spravilo z njenega ravnotežja, ker si se vrnil v razmere, katere si poznal in so ti popolnoma znane, četudi si bil več let z doma. Urška pa prihaja iz divjih krajev in iz popolnoma priprostitih razmer. Njeno življenje je bilo priprosto. In sedaj je otroka prevzela lepota tvoje hiše. Saj je tudi meni skoro tako, četudi nisem danes prvič tukaj. Kaj ne, Urška, to je, kar te je tako prevzelo?

Urška se s trudom zravna in s solznimi očmi in drgetajočim obrazom gleda v Tomov obraz.

— Kar pravi teta Greta, je najbrže na mene vplivalo — toda nagloma je prišel nad mene strah — da se mi boš morebiti odtujil, stric. Tom. Naenkrat sem občutila, da ne spadam tu sem in da v svoji notranjosti nisi bil nikdar naš. Tukaj je tvoj dom, tukaj si zraščel, navzle temu, da si več let živel v divji deželi. In ta leta so sedaj za teboj ni ti si doma. Jaz pa sem tukaj pripenka, to čuti in to me je tako zbolelo, da sem morala jokati, ker bi vendar bila rada v tvoji družini za vedno.

Tako ji pride razburjeno skozi ustnice in v njenih očeh je tičala tiha bojazn, da bi se ji kdaj odtujil. Njen stric Tom je naenkrat postal ponosen, odličen gospod, ki je imel mnogo služabnikov in jim je mogel zapovedovati, kakor bi to vedno bilo tako. Bil je lastnik tega pravilničnega gradu in velikih bogastev. Sama pa je bila ubog otrok brez doma, ptič, ki je padel iz gnezda in ni znal letati.

Tom postane pri tem bolehnem izbruhu zelo žalosten. Dvigne jo s stola ter jo pogleda z resnimi, skoro strogimi očmi.

— Tega od tebe ne maram več slišati, Urška! Ti si tuja pripenka? Zakaj me tako žališ? Ali ne veš, da me vsa ta lepota okoli mene veseli samo zato, ker ti morem nuditi lep, brezskrben dom? In da morem na tebi vse to poplačati, kar sem ostal dolžan tvojim starišem. Kakor sem v vaši mali hišici brez vsake brige, da bi vam jemal prostor, misli, da sem doma in kakor sem sprejel od tvojih starišev zadnji denar za obleko in za železniški vozni listek v Transvaal, ravno tako moram ti brez skrbi in brige in brez neumnih misli vedno misliti, da si tukaj doma. Nikakor ne smem malenkosti pretehtavati, kdo da več in kdo več vzame. Malenkostna ne sme biti hiš Regine in Valterja Kroneka. Slišiš, Urška? In malenkostno bi bilo, ako bi sedaj hotela prirediti računati. Ali je tvoja krasna, predobra mati kdaj računala, ako me je smatrala za vrednega, da me je vzela v svojo družino? Ali mi je kdaj pokazala, da sem bil revež in brez doma? Ali je tvoj oče kaj takega pokazal? Ali si že sama premišljevala o tem, ako sem vreden biti tvoj stric Tom? In sedaj se boš oklepala neumnih misli in se imaš za tujo pripenko? To ne sme biti! V imenu tvoje ljube matere, v imenu tvoje spoštovane očeta te iskreno pozdravljam v svoji hiši in nikdar, nikdar več nečem slišati, da se v tej hiši počutiš tujo. Nikdar več me ne smeš tako žaliti!

Urška gleda v njegov blede, drgetajoči obraz in se mu vrže na prsi.

— Oprosti mi; bila sem neumna — in nevaležna, da sem ti veselje tako pokvarila. Oprosti mi, dragi stric Tom, tako me je prevzela vsa ta krasota. In zahvaljujem se ti za ta lep sprejem; vedno ti bom hvaležna za vse dobrote, ki si mi jih storil. In vsega tega se ti bom izkazala vredno. Prosim, prosim, bodi zopet dober, prav gotovo te ne bom več žalostila — o, moj Bog, ne, nikdar več! Oprosti mi in bodi dober.

Globoka ginjenost stresa žile njegovega obraza. Tako strogo je govoril samo zato, ker je vedel, da ji more samo na ta način vrniti duševno ravnotežje. Sedaj je bil vesel, da je mogel biti proti njej zopet prijazen in ljubeznjiv. Nad vse rad b njo pritiskal na svoje prsi, bi jo držal in nikdar več izpustil. Štadka Urška, ljuba mala medvedka, kako škoda, da nisi deset let starejša, ali pa jaz deset let mlajši. Tako te imam rad, moje sladko dete, prava podobnost tvoje matere, ki sem jo tako ljubil. Da, Urška, ljubim te, ne več kot nekdaj, ko sem sem se igral s teboj; ne, ne, z vso drugo ljubeznijo, to mi je sedaj jasno. Toda to ljubezen moram trdno zakleniti v se, o tem ne smem ničesar slutiti. Krivica bi bila velika, ko bi hotel izkoristiti tvojo mladost, tvojo neizkušenost, da bi te za vedno vezal na sebe. Kako si podobna svoji materi, ko me gledaš z velikimi, prošnjskimi očmi. Tako je gledala tvoja mati tvojega očeta, kadar ga je kaj prosila. In tedaj sem moral stisniti zobe, ker je bila last drugega, ki sem ga imel rad in spoštoval kot očeta, kot svoje ga najboljšega, najzvestejšega prijatelja in ker sem bil za njo premlad. In sedaj v vsakim dnem postajam bolj njena podoba in sedaj tudi tebe ne morem več držati, ker se prestar v primeri s teboj. Ali morebiti občutiš, Urška, koliko bo trpel tvoj ubogi stric Tom, ko mu boš nekega dne sprožila iz rok in boš drugemu, mlajšemu naklonila svojo ljubezen? Še dve leti, Urška, potem si dekle in boš svoji materi še bolj podobna kot si sedaj. In tedaj bodo prišli tuji gospodje in te snubili, jaz pa bom moral molče stati ob strani. Tedaj bom mnogo, mnogo bolj žalosten, kot si ti sedaj, iz bojazni, da se mi boš odtujila. Tedaj se mi boš hotela odtujiti, ker boš drugemu možu dala vse, kar za mene ni bilo namenjeno — ker sem bil za tebe prestar.

Take misli se pode Tomu po glavi, medtem ko ji nežno gladi lase. Konečno se toliko opogumi, da reče mirno:

— Tako je prav, Urška; vesela moraš biti in se moraš počutiti kot doma. Tako se mi moreš najbolj, ako že misliš, zahvaliti. Vem, da me nisi hotela žaliti, pa vendar si storila, toda ne smemš nikdar več. Toda sedaj ne govorimo več o tem, to bomo takoj pozabili. Sedaj pa bova peljala teta Greta v njene sobe. Kaj ne, teta, ti ne boš sedla in jokala, kot to neumno dekle?

Teta zre na oba mlada človeka z resnimi, premišljenimi pogledi. Niti najmenjši ni slutila, s kakimi zaprekami se je boril Tom; mislila je samo, da hoče še nekoliko počakati, da bi Urški govoril o svoji ljubezni, ker je bila še premlada. Da jo je ljubil, kakor je tudi ona ljubila njega, to ni ušlo njenim izkušenim očem. Mislila si je, da si bo Urško že o pravem času zagotovil in da je najboljša, da o tem ne izgubi nobene besede.

Tedaj se dvigne in smeje pogleda Tomu v oči.

— Tom, Urški ne smeš preveč obljubljati. Tudi jaz sem zidala skoro preblizu vode in bi bila najrajši z Urško za stavo jokala. Saj si ne moreš misliti, kaj pomeni tudi za mene, da dobim zavetje v Lungenfurtu, kajti ta strašna inflacija po še strašnejši vojni me je dovedla v veliko pomanjkanje. Sedaj pa naj zopet živim mirno in brez skrbi, mnogo bolj brez skrbi, kot sem bila kdaj navajena, naj živim v tej lepi, gospodski hiši in uživam vse prijetnosti gotovega domačega življenja — vidiš, pri tem se človek le z veliko težavo ubrani globoke ginjenosti.

(Dalje prihodnjic.)

Iz Jugoslavije.

Srečna starost.

V vasi Banjani blizu Uba živi 70-letni kmet Obrad Alkešić, ki je imel 26 otrok. Živi jih še 18 in je najstarejši sin star 45, najmlajši pa 5 let. Nekaj sinov mu je padlo v vojni, stari Obrad pa je srečen, ker mu je ostala še mnogoštevilna rodbina. Starosta vedno večje rodbine se je na stara leta naučil brati in pisati od svojih najmlajših sinov in vnukov. Tudi to mu je bilo v veliko srečo in veselje.

Preiskava proti morilcu Potjehinu

spravlja na dan nove dokaze, da sta bila njegova zločina izvršena po točnem načrtu in da je morilec pri svoji izpovedbi, do katere se je, prisiljen po dokazih krivde odločil po dveh letih, grdo obrekoval svojih žrtvi. Ugotovilo se je, da je polkovnik Potjehin, predno se je poročil z nesrečno Katariño, s časopisnimi oglašili iskal mlade neveste, sebe, ki je star že preko 50 let, pa je opisoval kot mladega ruskega častnika.

Huda bitka med kmeti in razbojniki

se je odigrala v vasi Čukale blizu Prnjavora. Kmetje so se sami lotili zasledovanja nevarnega razbojnika, ubežnega kaznjence. Dragoljub Petkovič, ki je bil že več mesecev strah in trepet vsega okraja. V zadnjem času se je Petkoviču pridružil neki Ivan Konopka, nevaren zločinec, rodom iz Galicije, ki je bil tudi že večkrat kaznovan Petkovič in Konopka sta izvršila okrog Prnjavora več razbojniških napadov in imata na vesti najbrž tudi bogatega posestnika Bećma iz Paranoja, ki so ga našli umorjenega blizu njegove pristave. Te dni sta razbojnika v Čukali ugrabila tudi neko dekle. To je kmetje tako razkačilo, da so noč in dan zasledovali razbojnika ter ju na poslednji obkolili. Po srditi borbi so kmetje Petkoviča ujeli, njegov zločinski pojdaš pa jim je ušel.

Skupna smrt zaljubljenih dvojice.

V Palace hotelu in Zrinjevcu v Zagrebu je te dni izvršila samomor mlada zaljubljena dvojica 20-letno dekle in 19-letni mladenič. Obesila sta se vsa na svojem oknu. Ko pa nista bapustila sobe, je to vzbudilo sum ter so bila nato vrata sobe nasilno odprta. Kakor se je ugotovilo, je on parke-taorski pomočnik Konstantin Jakopić, ona pa šivilja Ana Galm-boševa. Kakor je razvidno iz pisma, ki sta ga pustila na mizi, sta šla oba v smrt zaradi nesrečne ljubezni.

Grozna nesreča pri kopanju vodnjaka.

Kmet Juro Trbojevič v Veliki Peratovici pri Grubišnem polju je dal kopati globok vodnjak. Delo je nopo nredovalo in vodnjak je bil globok 18 m. Na dnu je bil zaposlen Spasoje Slijepčević, ki se nenadoma na klie ni oglašil. Tovariš Cvijanović se je spustil za njim v globino, kjer je opazil, da je tovariš že mrtev. Ker se pa tudi Cvijanović ni oglašil, se je spustil v globino še tovariš Radović, ki je ugotovil, da sta oba pogre-

PILOT

Nadaljevanje s 3. strani.)

zapuščene kočje — neskončno pravljico, neizmeren škratov svet — tu z grozo obdan, tam z ljubeznijo.

Časih zagrnejo vse beli oblaki. Nikamor ni videti. Tedaj oklene Jerneja čuvstvo neznanega trepet. Silni ptič se bije skozi oblake. Se dviga. In motor buči spet visoko v sinjino. Jerneju je: pred njim gre bog, ki ga izkuša, ki mu smehlja se ponjha vso lepoto. Jernej jo sprejema in ve, da ga ta bog more sleherni trenutek pahniti na kako belo pečino, v temno globel sredi mračnega gozda.

In Jernej gre dalje — kljubuje, se spaja z motorjem v eno telo — buči, posluša, misli — zdaj pa zdaj ga premaga spomin:

Kako daleč je od sveta. Tam do li ni nikogar, ki bi ga mogel ljubiti. Morda je duša — ena sama — a kdo ve kam in komu namenjena. Nikogar ni. Prav nikogar. — Jernej drvi skozi neskončno praznino. Pod njim je svet, nad njim sinje nebo. Da. Da. Vse je. In vse je porlačeno od solnce. Tam do li je pomlad. Zemlja je od belega in rožnatega cvetja kakor zasnežena. Pred njim je bučeti motor, pri volanu molčeci, resnobni pilot. Tu je zdaj Jernejeva usodnost. On pa zaprt v tesnem prostoru letalovega trupa, v družbi starih se zmirom začudenih, vsak po svoje premišljujočih potnikov. Jernej jih gleda. Samo gleda. Na kaj pa naj mi li on? Česa se naj spominja? Koga?

Haha!

Za nikogar ne ve, ki bi mu to pro mogel zaupati svoje sreče, sebe, ki bi mu mogel povedati svoje misel, s katerim bi mogel deliti svoje veselje, mu pokazati vso polnoto stvarstva, vso srečo v tej pesmi stroja.

Z naslado premišljenega ubijalca, s hladnim ostankom prejšnjega otožja, pobarvanim nasmehom, ki je veljal — bučeti stroju, je pomislil, da se po neki volji more vsak trenutek zdrobiti v prah.

Stresel se je.

V tej skrajnosti je vstal, pogledal skozi lino v besneči propeler — in ne ve, jekla mu je bilo žal, njega, ki je drvelo preko grebenov gora in globokih dolin in pelo brez prestanka. Žal mu je bilo le tega srea, ki mu je pilot bil duh, poslušan vodnik.

Tedaj se je Jernej spet zavedel sebe, tistega nekdanjega, nesebičnega otroka, ki je le dajal — da bi bil lep. Vso tisto ljubezen, ki bi jo mogel dati živi podobi, zamaknjen v čuvstvo sreče se predajajočega srea, je dal njemu, pojočemu jeklu.

Ali ni ono, kadar poje v sinjih višavah, vreden simbol srea? ... Ka-

šanca že mrtva. Na ponovne klice pa se tudi Radović ni več odzval. Prepričana, da se v jami razvija strupen plin, sta si dva tovariša zavezala usta z robcem ter se spustila v jamo, kjer sta našla svoje tovariše ter jih izvlekla na površino. Slijepčević in Cvijanović sta bila že mrtva. Radanović pa v globoki nezvesti. — Poklicani zdravnik mu je nudil prvo pomoč in je upati, da bo ostal pri življenju.

Z A B O Ž I Č

Potujte v Slovenijo preko Havre z našimi osebnimi vodenimi izleti na modernem ekspresnem parniku — "ILE DE FRANCE" 25. NOVEMBRA—16. DECEMBRA

NA KRASNEM NOVIEM PARNIKU

"CHAMPLAIN"

2. DECEMBRA

Čiste, moderne kabine. Dobra služba. NIZKE CENE ZA VSE DELE SLOVENIJE

Za pojasnila in karte vprašajte pri naših zastopnikih

French Line

19 STATE ST., NEW YORK, N. Y.

dar je samo, odvisno le od sebe in od njega: pilota — duha!

Jernej je tedaj prvič pogledal pilota. In ko je videl, kako je pilot ves predan pojočemu stroju, kako sledi slehernemu glasu motorja, vsakemu njegovemu najmanjšemu utripu, slereni njegovi bolečini, kako delata složno drug z drugim, je spoznal zmagovalca: srce-motor — pilota, duha.

II.

Zdaj je Jernej pilot. Ni dneva, ko bi se ne zaupal motorju. Sluti, ko umre nekoč to srce, se zgrudi tudi on na zemljo.

Časih pa vzame, kakor za šalo, s seboj tudi sinčka. — O tudi to je doživel.

In kadar umrje s svojim motorjem on — pride na njegovo mesto sinček — kjerkoli in kadarkoli v svetu.

Zato ga časih, kakor za šalo, vzame s seboj v sinjino in v bele oblake.

SLOVENIC PUBLISHING CO.

TRAVEL BUREAU

216 WEST 18th STREET NEW YORK, N. Y.

PIŠITE NAM ZA CENE VOZNIH LISTOV, REZERVACIJO KABIN, IN POJASNILA ZA POCVANJE

SHIPPING NEWS

24. oktobra: Berengaria v Cherbourg

25. oktobra: Deutschland v Hamburg, Washington v Havre

27. oktobra: Majestic v Cherbourg

28. oktobra: Europa v Bremen, Volendam v Boulogne, Conte di Savoia v Genoa

1. novembra: New York v Hamburg, Aquitania v Cherbourg

4. novembra: Volendam v Boulogne, Saturnia v Trst, Ile de France v Havre

8. novembra: Albert Ballin v Hamburg, Manhattan v Havre, Bremen v Bremen

10. novembra: Rotterdam v Boulogne, Berengaria v Cherbourg

11. novembra: Milwaukee v Hamburg, Rex v Genoa, Champlain v Havre

15. novembra: Pres. Roosevelt v Havre, St. Louis v Hamburg, Majestic v Cherbourg

17. novembra: Statendam v Boulogne, Paris v Havre

18. novembra: Augustus v Genoa

22. novembra: Deutschland v Hamburg, Washington v Havre

25. novembra: Europa v Bremen, Veendam v Boulogne, Conte di Savoia v Genoa, Ile de France v Havre

29. novembra: New York v Hamburg, Pres. Harding v Havre, Berengaria v Cherbourg

2. decembra: Volendam v Boulogne, Vulcania v Trst, Champlain v Havre

6. decembra: Bremen v Bremen, Albert Ballin v Hamburg, Manhattan v Havre

9. decembra: Rex v Genoa, Majestic v Cherbourg

12. decembra: St. Louis v Hamburg

13. decembra: Pres. Roosevelt v Havre

14. decembra: Paris v Havre

15. decembra: Berengaria v Cherbourg, Europa v Bremen, Conte di Savoia v Genoa

20. decembra: Washington v Havre, Hamburg v Hamburg

22. decembra: Olympic v Cherbourg

27. decembra: New York v Hamburg, Bremen v Bremen, Pres. Harding v Havre

31. decembra: Pennland v Havre

VELIK BOŽIČNI IZLET V STARO DOMOVINO

pod osebnim vodstvom izvežbanih Cunardovih potniških spremljevalcev na največjem in priljubljenem Cunardovem ekspresnem parniku

BERENGARIA 29. NOVEMBRA Mr. A. Marcus, spremljevalec
(PREKO CHERBOURGA) **15. DECEMBRA** Mr. M. Ekerovich, spremljevalec

Prilika, da potujete s številnimi svojimi rojaki in uživate brezskrbno vožnjo. Prilaga je posla na iz New Yorka naravnost tja, kamor ste namenjeni. Manj kot 6 dni na oceanu. Posebni nočni hitri vaki iz Pariza do vaše domovne.

Slovita Cunardova kuhinja, udobjnost in dosti prostora v kabinah bivšega Turističnega razreda za potnike Tretjega razreda. Kupite karte za tja in nazaj in prištedite denar.

PROSTORE SI TAKOJ ZAJAMČITE
VPRAŠAJTE SVOJEGA LOKALNEGA
AGENTA ALI

CUNARD LINE
25 BROADWAY NEW YORK

M. EKEROVICH

... SKUPNA ...
POTOVANJA
in cene vožnji:

BOŽIČNI IZLETI se vrše na sledečih parnikih in kot spremljevalec bo vedno kak uradnik od omenjene družbe, ki bo spremljal potnike prav do Ljubljane.

ILE DE FRANCE ———— 25. NOVEMBRA
BERENGARIA ———— 29. NOVEMBRA
EUROPA ———— 15. DECEMBRA
BERENGARIA ———— 15. DECEMBRA
ILE DE FRANCE ———— 16. DECEMBRA

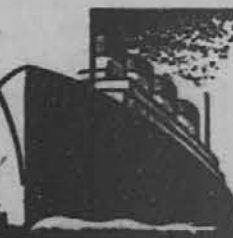
Kdor se je odločil za potovanje v stari kraj to leto, naj se takoj prihlasi in preskrbeli bomo vse potrebno, da bo udobno in brez vseh skrbi potoval.

PIŠITE ŠE DANES NA:

Slovenic Publishing Company

TRAVEL BUREAU

216 West 18th Street New York, N. Y.

BOŽIČ v stari domovini

Brez dvoma vam misel na Božič vrne prijetne spomine in porodi željo, da bi praznovali praznike med svojimi sorodniki in prijatelji v stari domovini. Pridružite se encemu naših osebnih vodenih izletov.

Posebna odplutja iz New Yorka:
ALBERT BALLIN 9. decembra
ST. LOUIS . . . 12. decembra

Izborne železniške zveze od Hamburga do Jugoslavije.

\$171.50 TRETJI RAZRED
TJA IN NAZAJ

Iz New Yorka do Ljubljane in nazaj.

Za nadaljna pojasnila vprašajte svojega lokalnega agenta ali

HAMBURG - AMERICA LINE

39 BROADWAY, NEW YORK